

OHJEET HÄIRINTÄYHDYSHENKILÖLLE

1. Häirintäyhdyshenkilön roolin tarkoitus

Häirintäyhdyshenkilön tehtävä on **madaltaa kynnystä kertoa, turvata asianosaisten oikeudet ja varmistaa, että epäasialliset tilanteet ohjautuvat oikeaan käsittelyyn** palokunnan ohjeiden mukaisesti.

Rooli on ennaltaehkäisevä, tukeva ja ohjaava.

Rooli **ei ole** kurinpidollinen tai tutkinnallinen.

2. Toimenkuva – mitä häirintäyhdyshenkilö tekee

Häirintäyhdyshenkilö:

- vastaanottaa yhteydenottoja
 - kuuntelee kiireettömästi ja vakavasti
 - kirjaa olennaiset tiedot sovitulla tavalla
 - kertoo selkeästi seuraavat askeleet
 - arvioi, kenelle asia kuuluu jatkossa
 - huolehtii, että asia etenee eikä jää ilmaan
 - toimii yhteistyössä toisen yhdyshenkilön kanssa
-

3. Mitä häirintäyhdyshenkilö EI tee

Häirintäyhdyshenkilö:

- ei tutki syyllisyyttä
 - ei tee päätöksiä seuraamuksista
 - ei lupaa ehdotonta salassapitoa
 - ei käsittele asiaa yksin, jos se koskee alaikäistä tai on vakava
-

4. Vastuut ja rajat (tärkeä!)

Häirintäyhdyshenkilö:

- vastaa **asian vastaanottamisesta ja eteenpäin ohjaamisesta**
- **ei vastaa lopputuloksesta yksin**
- toimii aina **palokunnan ohjeiden ja hallituksen tukemana**

Hallitus vastaa:

- päätöksenteosta
 - seuraamuksista
 - viranomaisilmoituksista
-

5. Toimintamalli askel askeleelta

1 Yhteydenotto

- kiitä yhteydenotosta, kuuntele, älä vähättele, älä lupaa liikaa

2 Arvio

- Koskeeko asia alaikäistä? Onko kyse vakavasta epäilystä? Onko esteellisyyttä?

3 Ohjaus

- kevyt tilanne → ohjaus keskusteluun / sovitteluun
- vakava / nuori → hallitus, huoltajat, viranomaiset

4 Dokumentointi

- kirjaa, mitä kerrottiin
 - mitä sovittiin
 - kenelle asia siirrettiin-
-

6. Erityisohje alaikäisiä koskevissa tilanteissa

Kun asia koskee nuorta:

- asia otetaan **aina vakavasti**
- huoltajiin ollaan yhteydessä ohjeiden mukaisesti
- tarvittaessa tehdään lastensuojelu- tai rikosilmoitus
- häirintäyhdyshenkilö **ei jää yksin vastuuseen**

6.1 Alaikäisen kuuleminen

✓ Alaikäistä **voi kuulla ilman huoltajaa**, kun:

- kyse on alustavasta selvittämisestä
- asia koskee häirintää, kiusaamista tai epäasiallista käytöstä
- kuuleminen on lapsilähtöinen ja turvallinen

Huoltajan läsnäolo **ei ole edellytys** alustavalle kuulemiselle.

6.2 Huoltajan informointi

Huoltajaa informoidaan:

- kohtuullisessa ajassa
- aina ennen päätöksiä tai seuraamuksia
- heti, jos lapsen turvallisuus on uhattuna

Poikkeus:

Jos huoltajan informointi heti **voi vaarantaa lapsen edun**, asia arvioidaan hallituksen tai viranomaisen kanssa.

6.3 Milloin asia siirretään eteenpäin?

Siirrä asia hallitukselle / viranomaisille, jos:

- kyse on rikosepäilystä (esim. seksuaalinen häirintä, pahoinpitely)
- lapsi on selvästi turvaton
- asia ylittää yhdistyksen toimivallan

7. Kuulemisen käytännön toteutus

7.1 Ennen kuulemista

- Varaa **rauhallinen ja turvallinen tila**
- Huolehdi, että paikalla on tarvittaessa **kaksi aikuista**
- Kerro alaikäiselle:
 - miksi hänen kanssaan keskustellaan
 - ettei hän ole syyllinen
 - että asiaa käsitellään luottamuksellisesti

7.2 Kuulemisen aikana

- Käytä **selkeää ja ikätasoista kieltä**
- Anna alaikäisen kertoa omin sanoin
- Älä painosta, johdattele tai kyseenalaista
- Vältä “miksi”-kysymyksiä, käytä mieluummin:
 - “Haluatko kertoa, mitä tapahtui?”
 - “Miltä se sinusta tuntui?”
- Seuraa alaikäisen jaksamista

7.3 Kuulemisen jälkeen

- Kerro, **mitä seuraavaksi tapahtuu**
- Kerro, ketkä aikuiset asiasta saavat tiedon
- Älä lupaa sellaista, mitä et voi pitää (esim. täydellistä salassapitoa)

8. Yhteistyö toisen häirintäyhdyshenkilön kanssa

- keskustelkaa yhdessä
- tukekaa toisianne
- arvioikaa esteellisyys
- jakakaa kuormaa

Kahden henkilön malli on selvästi toimivin.

9. Viestintä ja luottamuksellisuus

- tietoja jaetaan vain niille, joiden on välttämätöntä tietää
- huhuihin ei vastata
- ulkoinen viestintä kuuluu johdolle

Tämä on linjassa kriisiviestintäohjeiden kanssa.

10. Tuki häirintähdys henkilölle

Häirintähdys henkilöllä on oikeus:

- saada tukea hallitukselta
- konsultoida ulkopuolista tahoa, esim. liittoa, hallituksen luvalla
- vetäytyä esteellisyyden vuoksi

Häirintähdys henkilö ei ole yksin.

10. Muistilista häirintähdys henkilölle

- Kuuntele
- Kirjaa
- Älä lupaa liikaa
- Älä jää yksin
- Vie asia eteenpäin